

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Datum 20 juni 2008

Ons kenmerk F/2008015955

Onderwerp Reactie op verzoek 08-DEF-B-095

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de vragen van de vaste commissie voor Defensie over het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het ministerie van Defensie voor het jaar 2008 (verzoek met kenmerk 08-DEF-B-095).

DE MINISTER VAN DEFENSIE

E. van Middelkoop

Defensie**Vraag 1**

Hoeveel zou er in het voordeel van het ministerie van Defensie vrij vallen als het ministerie het volledige voordeel van de dollarkoers zou mogen incasseren? Om welk bedrag boven de vermelde €12 miljoen gaat het dan? Mag het ministerie van Defensie het volledige voordeel zelf houden?

Defensie heeft afspraken gemaakt met Financiën over hoe om te gaan met dollarkoerswinsten en -verliezen. Deze afspraken houden in dat koersstijgingen en –dalingen binnen een bandbreedte ten gunste van of voor rekening van Defensie komen. Buiten deze bandbreedte vindt afdracht aan of compensatie van het generaal beeld plaats. Eind 2007 is de dollarkoers beneden de bandbreedte gedaald. Voor 2008 is, op basis van de huidige koers het totaal verwachte koersvoordeel op € 72 miljoen becijferd. Hiervan blijft € 60 miljoen beschikbaar op de defensiebegroting.

Vraag 2

Kan nader worden toegelicht voor welke uitgaven en of aanschaffingen de voorgestelde verhoging van het verplichtingenbudget in 2008 met € 392 mln. zal worden benut?

De voorgestelde verhoging van het budget zal vooral worden benut voor de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties (€ 114,9 miljoen) en voor de compensatie van de loon- en prijsstijging in 2008 (respectievelijk € 164,051 en € 72,732 miljoen).

Vraag 3

Op welke artikelen en door welke oorzaken is er in 2007 een negatieve eindejaarsmarge ontstaan? Op welke manier zal het tekort van € 30,1 miljoen in 2008 worden opgevangen?

De eindejaarsmarge wordt toegepast om, in dit geval, het begrotingsjaar 2007 af te sluiten. De overschotten dan wel tekorten op de begrotingsartikelen in 2007 worden gesaldeerd en 'meegenomen' naar de begroting van het daarop volgende jaar. Ten opzichte van de

eindstand van alle begrotingsartikelen in de begroting 2007 was het saldo € 30,1 miljoen negatief.

Vraag 4

Op welke manier zal het tekort van € 30,1 mln. als gevolg van de negatieve eindejaarsmarge worden opgevangen binnen de defensiebegroting?

Het tekort van € 30,1 miljoen als gevolg van de negatieve eindejaarsmarge wordt opgevangen door herschikkingen binnen het investeringsprogramma, onder andere bij de projecten NH'90 en AH'64 *Modernized Targeting & Designation System*.

Vraag 5

Kunt u inzichtelijk maken welke middelen in het kader van respectievelijk de beleidsprioriteit 'verbetering operationele inzetbaarheid' en 'investeren in personeel' buiten de extra middelen voortvloeiend uit de Pijler 1 uit het coalitieakkoord beschikbaar waren, hoeveel er per prioriteit is toegedeeld en wat naar verwachting voor het huidige begrotingsjaar resteert? Kunt u hierbij tevens inzichtelijk maken hoe de aldus herschikte middelen in de Voorjaarsnota zijn verdeeld en waarvoor ze besteed zullen worden? Zo neen, waarom niet?

Buiten de middelen in Pijler 1 is in 2008 voor de beleidsprioriteiten 'verbetering operationele inzetbaarheid' en 'investeren in personeel' € 53,0 miljoen beschikbaar. Hiervan is nu € 5,0 miljoen toegewezen voor de versterking van de inlichtingenketen, € 0,4 miljoen voor de uitbreiding van de capaciteit voor civiel-militaire samenwerking, € 5,8 miljoen voor de maatregelen naar aanleiding van het rapport van de commissie Staal en € 9,2 miljoen voor diverse maatregelen in het kader van werving, behoud, diversiteit, levensfasebewust personeelsbeleid, medezeggenschap, veteranen en zorg. De resterende budgetten worden in de tweede suppletoire begroting toegewezen.

Vraag 6

Waarom was het structureel lager aantal activiteiten van het Commando Koninklijke Marechaussee voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties niet bij het opstellen van de begroting bekend? Wat is de oorzaak van het lage aantal activiteiten voor dit ministerie? Voorziet u ook volgend jaar een dalend aantal activiteiten?

In de 1e suppletoire begroting 2008 is in de toelichting bij beleidsartikel 24 Commando Koninklijke marechaussee aangegeven dat de neerwaartse bijstelling van de ontvangsten vooral verband houden met het thans budgettair verrekenen van de 100%-controle op Schiphol en met het wegvallen van ontvangsten van de dienstverlening aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Wat betreft de dienstverlening aan het ministerie van Buitenlandse Zaken is inderdaad sprake van een vermindering van activiteiten met betrekking tot de ambassade in Moskou. Voor de 100%-controle op Schiphol is geen sprake van een vermindering van activiteiten maar van een technische wijziging in de financiering. De kosten van de 100%-controle Schiphol werden gevorderd en als ontvangsten verantwoord. Thans zijn de kosten opgenomen in de begroting van Defensie en kunnen derhalve niet worden gevorderd.

De vermindering van activiteiten ten behoeve van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de wijziging van wijze van financiering van de 100%-controle waren bij het opstellen van de begroting 2008 niet bekend. Derhalve is deze neerwaartse bijstelling van de ontvangsten met de 1e suppletoire begroting verwerkt. Er wordt geen verdere daling van de verrekenbare activiteiten voorzien.

Vraag 7

Hoe is de kostenverdeling (ontwerpbegroting plus mutaties) van de crisisbeheersingsoperaties voor alle operaties opgesomd op

www.defensie.nl/missies?

In de Voorjaarsnota zijn de missies opgenomen met een financiële omvang groter dan € 2,5 miljoen. Het gaat hierbij om: EUFOR/Althea € 4,08 miljoen, EUFOR/TCHAD € 8,5 miljoen, ISAF / F/16 € 17,0 miljoen, ISAF Stage III € 253,0 miljoen en UNIFIL € 2,2 miljoen. Missies met een omvang kleiner dan € 2,5 miljoen worden onder 'Overige operaties en kleine missies' verantwoord. De omvang hiervan is in totaal € 7,2 miljoen.

Vraag 8

Uit welke onderdelen bestaat de verhoging van het International Security Assistance Force (ISAF)-budget voor de Apache en F-16?

De stijging van de raming met € 1,3 miljoen bestaat uit hogere materiële uitgaven als gevolg van extra inzet van het F-16 detachement (vliegers) en geraamde hogere munitie-uitgaven.

Vraag 9

Wordt de verhoging van het ISAF-budget volledig verklaard door de verlenging van de missie of zijn er andere oorzaken? Zo ja welke?

De verhoging van het ISAF-budget is het gevolg van de verlenging van de missie. In Kamerbrief over de verlenging, 27925 nr. 279 van 30 november 2007 is aangegeven dat de raming van € 270 miljoen per jaar, een opwaartse bijstelling van € 20 miljoen bevat. Deze verhoging is bedoeld voor reservedelenverbruik als gevolg van extra slijtage aan materieel.

Defensie**Vraag 10**

Vallen de kosten voor de opleiding van het Afghaanse politie personeel via EU-pol, dan wel de kosten voor de opleiding van het Afghaanse legerpersoneel onder beleidsartikel 20? Zo ja, hoe groot zijn die kosten?

De opleiding van het Afghaanse politie- en legerpersoneel wordt niet betaald vanuit beleidsartikel 20. Slechts de additionele uitgaven die gemoeid zijn met de inzet van Nederlandse Operational Mentoring and Liaison Teams (OMLT) en instructeurs worden verantwoord op beleidsartikel 20. Deze additionele uitgaven maken deel uit van de ISAF Stage III raming en worden als zodanig niet separaat geadministreerd. De additionele uitgaven als gevolg van de inzet van drie militairen van de Koninklijke Marechaussee komen voor een beperkt deel ten laste van beleidsartikel 20. Het merendeel wordt verrekend met EUPOL.

Vraag 11

Waarop is de extra € 27,460 miljoen gebaseerd die beschikbaar is gesteld voor het verlengen van (af)lopende missies en eventuele deelname aan nieuwe missies?

De additionele ruimte van € 27,460 miljoen is bedoeld om aan mogelijk nieuwe crisisbeheersingsoperaties deel te kunnen nemen of om aflopende operaties eventueel voort te kunnen zetten, zoals de verlenging van de missie EUFOR / Althea in Bosnië waarvoor een bedrag van € 3,220 is gereserveerd.

Tevens is € 2,5 miljoen benodigd voor de aanpassing van de uitzendtoelagen aan de loonontwikkeling.

Voor (af)lopende operaties resteert een bedrag van € 8,960, waarvan reeds € 5,740 is belegd.

Defensie**Vraag 12**

Kan een overzicht worden gegeven van de missies die met dit budget zullen worden verlengd, met daarin opgenomen de respectievelijke bedragen per missie? Zo neen, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 11.

Vraag 13

Waarom is er een daling in de uitgaven voor het Commando Zeestrijdkrachten in het Caribische gebied?

De daling in de uitgaven voor het Commando Zeestrijdkrachten in het Caribisch gebied worden veroorzaakt door enerzijds de reductie van de operationele capaciteit door de opheffing van de compagnie mariniers op Curaçao en anderzijds doordat een aantal huisvestings- en IV-gerelateerde uitgaven nu voor het totale Commando Zeestrijdkrachten bij het Commando Zeestrijdkrachten Nederland plaatsvinden.

Vraag 14

Waaruit bestaat de problematiek met de te lage voorraadniveaus binnen de Defensie Materieelorganisatie?

Vraag 15

Kan nader worden toegelicht voor welke uitgaven en of aanschaffingen de voorgestelde verhoging van het verplichtingenbudget voor de Logistieke Ondersteuning Landstrijdkrachten € 29,7 mln. zal worden benut

Al jaren is ingeteerd op de aanwezige voorraden van het Landelijk Bevoorradingsbedrijf. Als gevolg van jarenlange inkrimping van aantallen wapensystemen - vooral die van het Commando Landstrijdkrachten - konden de overtollig geworden voorraadartikelen immers worden gebruikt om de nog operationele systemen te voorzien. Daardoor werden de budgetten voor de herbevoorrading verlaagd. Toen deze surplusvoorraad was opgebruikt, zijn de budgetten weer verhoogd, maar dit gebeurde niet steeds tijdig. Vooral het herstel van

de voorraad munitie en bepaalde reservedelen bleek in verband met langere levertijd meer tijd te vergen. Verder bestonden er bij het KPU bedrijfsvoeringproblemen.

Inmiddels is het budget voor 2008 weer op het gewenste niveau, en wordt er intensief gewerkt om de bedrijfsvoeringproblemen bij KPU te overwinnen. Het in 2008 toegevoegd budget van ongeveer € 30 miljoen zal vooral worden gebruikt om de te lage voorraadniveaus weer op voldoende peil te brengen. Het betreft diverse soorten munitie, reservedelen en verder kleding en uitrusting. De nadruk ligt bij die artikelen, die benodigd zijn voor de ernstmissies.

Vraag 16

Vallen de kosten van de logistieke ondersteuning van ISAF onder het bedrag van de bedrijfsgroep Transport? Zo ja, wat zijn de financiële gevolgen van de verlegging van de logistieke aanvoerlijnen van Pakistan naar het noorden, via Rusland naar Europa?

Nee, de additionele uitgaven die gemoeid zijn met de logistieke ondersteuning van ISAF vallen onder beleidsartikel 20.

Vraag 17

Waardoor is de verhoging van de geheime uitgaven veroorzaakt?

Door de aard van deze uitgaven kan geen toelichting op de verhoging van deze uitgaven worden gegeven. De uitgaven worden jaarlijks door de president van de Algemene Rekenkamer gecontroleerd.

Defensie**Vraag 18**

Wordt de loon- en prijsbijstelling voor het jaar 2008 volledig toegekend aan het ministerie van Defensie?

De loon- en prijsbijstelling voor het jaar 2008 is volledig uitgekeerd aan Defensie.

Vraag 19

Is het waar dat in bepaalde sectoren van de economie waar sprake is van druk, zoals de bouw, de scheepvaart en luchtvaart, de prijsstijgingen hoger zijn dan gemiddeld? Wordt het ministerie van Defensie volledig gecompenseerd voor de prijsstijgingen in de defensiegerelateerde markt, waar die prijsstijgingen hoger zijn dan de gemiddelde prijsontwikkelingen in de markt? Zo neen, welke consequenties heeft deze lagere 'koopkracht' van Defensie voor de komende jaren?

Defensie wordt jaarlijks gecompenseerd voor de prijsstijgingen. Dit gebeurt conform de systematiek die rijksbreed voor alle departementen wordt toegepast en is gebaseerd op prijsindexcijfers van het Centraal Planbureau. Het kan voorkomen dat voor bepaalde uitgavencategorieën meer inflatiebudget nodig is dan de compensatie uit het prijsindexcijfer. Daartegenover staat dat dit voor andere uitgavencategorieën andersom kan zijn. Bovendien profiteert Defensie de afgelopen jaren, en naar verwachting ook de komende jaren, sterk van de lage dollarkoers. Dit geheel leidt ertoe dat het defensiebudget volledig is en wordt gecompenseerd voor prijsontwikkeling.

Defensie**Vraag 20**

Is het bedrag voor de compensatie van de gereedstellingsproblemen als gevolg van de operatie in Uruzgan definitief vastgesteld op twee maal €30 miljoen in 2008, respectievelijk 2009? Welke maatregelen worden overwogen indien de kosten van de gereedstellingsproblemen hoger uitvallen?

Op basis van de besluitvorming in de Voorjaarsnota is het defensiebudget in 2008 en 2009 in beide jaren met € 30 miljoen opgehoogd voor de reparatie van de operationele gereedheid. Deze budgetten zijn afdoende om de gewenste reparatie door te voeren.

Vraag 21

Kan het bedrag van €550.000 aan extra milieu-uitgaven nader gespecificeerd worden?

De specificatie van het bedrag van € 550.000,- aan extra-uitgaven is als volgt:

Vertraging van het milieuproject 'Afvalcontainers in steigers te Den Helder' van 2007 naar 2008 voor € 500.000,- en vertraging in de uitvoering 'milieu-onderzoeken' door TNO eveneens voor € 500.000,-.

De verdeling van de milieu-uitgaven naar de defensieonderdelen voor de kleinere milieuprojecten en -onderzoeken is € 450.000,- lager uitgevallen.

Per saldo een extra-uitgave van € 550.000,- (€ 500.000,- + € 500.000,- -/- € 450.000,-).

Vraag 22

Uit welke posten onder artikel 90 Algemeen bestaat de bijdrage aan de NAVO?

De begrotingspost "bijdragen aan de NAVO" bestaat uit de volgende posten:

- NAVO Veiligheid Investerings Projecten in Nederland (NVIP)
- Bijdrage aan NAVO Veiligheid Investerings Programma
- Investerings AWACS
- Exploitatie AWACS
- Bijdrage aan Militaire Begroting NAVO
- Overige bijdragen (o.a. bijdrage militaire pensioenen).